C/2025/648

10.2.2025

**ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**της 21ης Ιανουαρίου 2025**

**για τον καθορισμό της πορείας των καθαρών δαπανών των Κάτω Χωρών**

(C/2025/648)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, και ιδίως το άρθρο 19,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

**ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**

(1) Στις 30 Απριλίου 2024 τέθηκε σε ισχύ μεταρρυθμισμένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία ([1]), μαζί με τον τροποποιημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος ([2]) και την τροποποιημένη οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών ([3]), αποτελούν τα βασικά στοιχεία του μεταρρυθμισμένου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Το πλαίσιο αποσκοπεί στην προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και στην πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Προωθεί επίσης την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και επικεντρώνεται περισσότερο στον μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματική και συνεκτική επιβολή των κανόνων.

(2) Τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια που υποβάλλουν τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή βρίσκονται στο επίκεντρο του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης. Τα εν λόγω σχέδια πρέπει να επιτυγχάνουν δύο στόχους: i) να διασφαλίζουν ότι, μεταξύ άλλων έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής, το δημόσιο χρέος βρίσκεται σε αξιόπιστα καθοδική πορεία ή παραμένει σε συνετά επίπεδα, και ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα οδηγείται και διατηρείται κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, και ii) να διασφαλίζουν την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και να λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε σχέδιο πρέπει να παρουσιάζει μεσοπρόθεσμη δέσμευση για μια πορεία των καθαρών δαπανών ([4]), η οποία να θέτει ουσιαστικά δημοσιονομικό περιορισμό για τη διάρκεια του σχεδίου, που καλύπτει τέσσερα ή πέντε έτη (ανάλογα με την κανονική διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου στο εκάστοτε κράτος μέλος). Επιπλέον, το σχέδιο πρέπει να εξηγεί με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα διασφαλίσει την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις [συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ), κατά περίπτωση], καθώς και με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα λάβει υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης. Η περίοδος δημοσιονομικής προσαρμογής καλύπτει χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών, το οποίο μπορεί να παραταθεί κατά έως και τρία έτη, αν το κράτος μέλος δεσμευτεί να υλοποιήσει ένα σύνολο σχετικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων το οποίο πληροί τα κριτήρια του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(3) Μετά την υποβολή του σχεδίου, η Επιτροπή αξιολογεί αν αυτό συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, δηλαδή οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους, ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

(4) Σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση και βάσει σύστασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο συνιστά στο κράτος μέλος να υποβάλει αναθεωρημένο εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο, όταν θεωρεί ότι το σχέδιο δεν πληροί τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 16 παράγραφοι 2, 3 και 5 του εν λόγω κανονισμού.

(5) Σε περίπτωση που το κράτος μέλος δεν υποβάλει αναθεωρημένο σχέδιο εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 ή το αναθεωρημένο σχέδιο δεν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 16 παράγραφοι 2, 3 και 5 του εν λόγω κανονισμού, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο θα πρέπει να εκδώσει σύσταση για τον καθορισμό της πορείας των καθαρών δαπανών του οικείου κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 19 και, κατά περίπτωση, να εγκρίνει το σύνολο των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής.

**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ-ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ**

(6) Στις 15 Οκτωβρίου 2024 οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν το οικείο εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή. Η υποβολή πραγματοποιήθηκε έπειτα από παράταση της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, όπως συμφωνήθηκε με την Επιτροπή λαμβανομένων υπόψη των λόγων που προέβαλαν οι Κάτω Χώρες.

**Διαδικασία πριν από την υποβολή του σχεδίου**

(7) Πριν από την υποβολή του σχεδίου τους, οι Κάτω Χώρες ζήτησαν τεχνικές πληροφορίες ([5]), τις οποίες η Επιτροπή υπέβαλε στις 21 Ιουνίου 2024 και τις δημοσίευσε στις 15 Οκτωβρίου 2024 ([6]). Στις τεχνικές πληροφορίες αναφέρεται το επίπεδο του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου το 2028 που είναι αναγκαίο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα διατηρείται κάτω από το 3 % του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα και ότι το δημόσιο χρέος παραμένει κάτω από το 60 % του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, ελλείψει περαιτέρω δημοσιονομικών μέτρων πέραν της τετραετούς περιόδου προσαρμογής. Ως μεσοπρόθεσμος ορίζοντας ορίζεται η δεκαετής περίοδος μετά το πέρας της περιόδου προσαρμογής. Οι τεχνικές πληροφορίες καταρτίστηκαν και διαβιβάστηκαν στο κράτος μέλος βάσει δύο σεναρίων: ένα σενάριο που περιλαμβάνει συνέπεια με τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος ([7]), σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, και ένα σενάριο χωρίς αυτή τη διασφάλιση. Στις τεχνικές πληροφορίες για τις Κάτω Χώρες ορίζεται ότι για την τήρηση των ισχυόντων δημοσιονομικών κανόνων κατά τη διάρκεια τετραετούς περιόδου προσαρμογής, και με βάση τις παραδοχές της Επιτροπής στις οποίες στηριζόταν η προηγούμενη καθοδήγηση του Ιουνίου του 2024, το διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον στο 0,1 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028· σενάριο χωρίς τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος), σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί. Προς ενημέρωση, λαμβανομένης επίσης υπόψη της διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος, το διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον στο 0,1 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Ωστόσο, η συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος δεν συνιστά απαίτηση για τις Κάτω Χώρες, οι οποίες είναι επιλέξιμες για τεχνικές πληροφορίες.

**Πίνακας 1: Τεχνικές πληροφορίες που παρείχε η Επιτροπή στις Κάτω Χώρες**

| Τελευταίο έτος της περιόδου προσαρμογής | 2028 |
|---|---|
| Ελάχιστη τιμή του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου (% του ΑΕΠ), σενάριο χωρίς τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος | 0,1 |
| *Μόνο για ενημέρωση:* Ελάχιστη τιμή του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου (% του ΑΕΠ), σενάριο με τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος | 0,1 |

Πηγή: Υπολογισμοί της Επιτροπής.

([5]) Η προηγούμενη καθοδήγηση που διαβιβάστηκε στα κράτη μέλη και στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή περιλαμβάνει τεχνικές πληροφορίες i) χωρίς παράταση και με παράταση της περιόδου προσαρμογής (που καλύπτει 4 και 7 έτη, αντίστοιχα) και ii) με τη συνθήκη και χωρίς τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος. Περιλαμβάνει επίσης τους βασικούς αρχικούς όρους και τις υποκείμενες παραδοχές που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο μεσοπρόθεσμης πρόβλεψης του δημόσιου χρέους της Επιτροπής. Η πορεία αναφοράς υπολογίστηκε με βάση τη μεθοδολογία που περιγράφεται στο *Debt Sustainability Monitor 2023* (Παρακολούθηση της βιωσιμότητας του χρέους 2023) της Επιτροπής (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Βασίζεται στις εαρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στη μεσοπρόθεσμη παράτασή τους έως το 2033, ενώ η μακροπρόθεσμη αύξηση του ΑΕΠ και οι δαπάνες λόγω της γήρανσης του πληθυσμού συνάδουν με την κοινή έκθεση *2024 Ageing Report* (Δημογραφική γήρανση 2024) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#netherlands.

([7]) Η συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος που προβλέπεται στο άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 ορίζει ότι η ετήσια βελτίωση του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου είναι 0,4 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ (ή 0,25 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε περίπτωση παράτασης της περιόδου προσαρμογής) έως ότου το διαρθρωτικό έλλειμμα να είναι χαμηλότερο από το 1,5 % του ΑΕΠ.

(8) Σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 2024 οι Κάτω Χώρες και η Επιτροπή διεξήγαγαν τεχνικό διάλογο. Ο διάλογος επικεντρώθηκε στην πορεία των καθαρών δαπανών την οποία προβλέπουν οι Κάτω Χώρες και στις σχετικές υποκείμενες παραδοχές, καθώς και στην προβλεπόμενη υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και στις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης για δίκαιη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα, ενεργειακή ασφάλεια και ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων.

(9) Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρείχαν οι Κάτω Χώρες στο σχέδιό τους, δεν πραγματοποιήθηκε διαδικασία διαβούλευσης με τους σχετικούς συμφεροντούχους σε εθνικό επίπεδο (συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων) πριν από την υποβολή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(10) Το Συμβούλιο της Επικρατείας (ως ολλανδικό ανεξάρτητο δημοσιονομικό όργανο) εξέδωσε γνώμη ([8]) σχετικά με τις μακροοικονομικές προβλέψεις και τις μακροοικονομικές παραδοχές στις οποίες βασίζεται η πολυετής πορεία των καθαρών δαπανών. Σύμφωνα με το συμπέρασμα του Συμβουλίου της Επικρατείας, αναμένεται ότι το 2024 και το 2025 τα δημόσια οικονομικά θα συνάδουν με τις τιμές που ορίζει η Ευρωπαϊκή Συνθήκη. Εντούτοις, η πορεία των καθαρών δαπανών στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο δεν πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού και οι Κάτω Χώρες θα πρέπει να καταβάλουν δημοσιονομική προσπάθεια επιπλέον των μέτρων που παρουσίασε η κυβέρνηση στο σχέδιο προϋπολογισμού για το 2025 για να συμμορφωθούν με τον κανονισμό.

(11) Ένα προκαταρκτικό σχέδιο υποβλήθηκε στο εθνικό κοινοβούλιο στις 17 Σεπτεμβρίου 2024, μαζί με το σχέδιο προϋπολογισμού για το 2025. Ένα αναθεωρημένο σχέδιο υποβλήθηκε στο εθνικό κοινοβούλιο στις 14 Οκτωβρίου 2024.

**Άλλες συναφείς διαδικασίες**

(12) Στις 15 Οκτωβρίου 2024 οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος για το 2025. Η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη σχετικά με το εν λόγω σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος στις 26 Νοεμβρίου 2024 ([9]).

(13) Στις 19 Ιουνίου 2024 η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι Κάτω Χώρες αντιμετωπίζουν μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, οι Κάτω Χώρες αντιμετωπίζουν ευπάθειες που συνδέονται με το υψηλό ιδιωτικό χρέος σε ένα πλαίσιο υπερτιμημένης στεγαστικής αγοράς, οι οποίες έχουν διασυνοριακό αντίκτυπο και παραμένουν επίκαιρες παρά ορισμένες βελτιώσεις ([10]).

(14) Στις 21 Οκτωβρίου 2024 το Συμβούλιο απηύθυνε στις Κάτω Χώρες σειρά ειδικών ανά χώρα συστάσεων (CSR) στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου ([11]).

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

(15) Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η Επιτροπή αξιολόγησε το σχέδιο ως εξής:

**Πλαίσιο: μακροοικονομική και δημοσιονομική κατάσταση και προοπτικές**

(16) Η οικονομική δραστηριότητα στις Κάτω Χώρες αυξήθηκε κατά 0,1 % το 2023. Η στασιμότητα οφειλόταν στον υψηλό πληθωρισμό και στις λιγότερο ευνοϊκές εξωτερικές συνθήκες που εμπόδιζαν τις εξαγωγές. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οικονομία αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 0,8 % το 2024, λόγω της βελτίωσης των πραγματικών μισθών που στηρίζουν την ιδιωτική κατανάλωση. Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 1,6 % το 2025 και κατά 1,5 % το 2026, με τη στήριξη της συνεχιζόμενης αύξησης των μισθών, της υποχώρησης του πληθωρισμού και της βελτίωσης του εξωτερικού περιβάλλοντος που στηρίζει το εμπόριο. Κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων (δηλαδή 2024-2026), το δυνητικό ΑΕΠ στις Κάτω Χώρες αναμένεται να αυξηθεί κατά 1,9 % το 2024, 1,7 % το 2025 σε 1,5 % το 2026, καθώς η συμβολή της εργασίας στη δυνητική ανάπτυξη μειώνεται από 0,9 % το 2024 σε 0,5 % το 2026. Το ποσοστό ανεργίας βρισκόταν στο 3,6 % το 2023 και, σύμφωνα με τις προβολές της Επιτροπής, θα υποχωρήσει σε 3,7 % το 2024, σε 3,8 % το 2025 και σε 3,9 % το 2026. Ο πληθωρισμός (αποπληθωριστής του ΑΕΠ) προβλέπεται να μειωθεί από 7,3 % το 2023 σε 5,0 % το 2024, και να φτάσει στο 3,0 % το 2025 και στο 2,3 % το 2026.

(17) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές εξελίξεις, το 2023 το δημοσιονομικό έλλειμμα των Κάτω Χωρών ανήλθε σε 0,4 % του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το έλλειμμα αναμένεται να ανέλθει στο 0,2 % του ΑΕΠ το 2024, να αυξηθεί στο 1,9 % του ΑΕΠ το 2025 και, με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξει αλλαγή πολιτικής, στο 2,4 % το 2026. Οι φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνουν το σχέδιο προϋπολογισμού των Κάτω Χωρών για το 2025 που υπέβαλε η κυβέρνηση στο εθνικό κοινοβούλιο τον Σεπτέμβριο του 2024. Το δημόσιο χρέος ανήλθε στο 45,1 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2023. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο λόγος του χρέους αναμένεται να μειωθεί στο 43,3 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2024. Προβλέπεται να αυξηθεί σε 44,3 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2025 και σε 46,6 % στο τέλος του 2026. Οι δημοσιονομικές προβολές της Επιτροπής δεν λαμβάνουν υπόψη τις δεσμεύσεις πολιτικής αυτές καθαυτές στα μεσοπρόθεσμα σχέδια, έως ότου να υποστηρίζονται από επαρκώς καθορισμένα, συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής που έχουν εξαγγελθεί με αξιόπιστο τρόπο.

([8]) Η γνώμη του Συμβουλίου της Επικρατείας παρατίθεται στο παράρτημα II του σχεδίου.
([9]) Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος των Κάτω Χωρών, 26.11.2024, C(2024) 9062 final.
([10]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, COM(2024) 600 final, προσάρτημα 4.
([11]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2024, σχετικά με την οικονομική και δημοσιονομική πολιτική, την πολιτική απασχόλησης και τη διαρθρωτική πολιτική των Κάτω Χωρών.

**Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες μακροοικονομικές παραδοχές στο σχέδιο**

(18) Το εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο των Κάτω Χωρών καλύπτει την περίοδο 2025-2028 και παρουσιάζει δημοσιονομική προσαρμογή σε διάστημα τεσσάρων ετών.

(19) Το σχέδιο περιέχει όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται από το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(20) Στο σχέδιο προβλέπεται δέσμευση στην πορεία των καθαρών δαπανών που αναφέρεται στον πίνακα 2, η οποία αντιστοιχεί σε μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 4,2 % κατά τη διάρκεια των ετών 2025-2028. Οι τεχνικές πληροφορίες (με την παραδοχή γραμμικής πορείας προσαρμογής) συνάδουν με μέση αύξηση των καθαρών δαπανών της τάξης του 3,2 % κατά την περίοδο προσαρμογής (2025-2028). Η πορεία των καθαρών δαπανών, για την οποία αναλήφθηκε δέσμευση στο σχέδιο, αναφέρεται ότι θα οδηγήσει σε διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο ύψους - 0,8 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το ελάχιστο επίπεδο διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου ύψους 0,1 % του ΑΕΠ το 2028 που υπέβαλε η Επιτροπή στις τεχνικές πληροφορίες της 21ης Ιουνίου 2024 ([12]). Το σχέδιο βασίζεται στην παραδοχή ότι η αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ θα μειωθεί σταδιακά από 2,1 % το 2024 σε 1,4 % το 2028. Επιπλέον, το σχέδιο προβλέπει ότι ο ρυθμός αύξησης του αποπληθωριστή του ΑΕΠ θα μειωθεί από 5,1 % το 2024 σε σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά μεταξύ 2025 (2,7 %) και 2028 (2,4 %).

**Πίνακας 2: Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες παραδοχές στο σχέδιο των Κάτω Χωρών**

| | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | Μέσος όρος της περιόδου ισχύος του σχεδίου 2025-2028 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Αύξηση των καθαρών δαπανών (ετήσια, %) | 6,9 | 6,8 | 3,5 | 2,1 | 4,3 | 4,2 |
| Αύξηση των καθαρών δαπανών (σωρευτική, από το έτος βάσης 2023, %) | 6,9 | 14,1 | 18,1 | 20,7 | 25,9 | ά.α. |
| Αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ (%) | 2,1 | 1,8 | 1,7 | 1,5 | 1,4 | 1,6 |
| Πληθωρισμός (αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ) (%) | 5,1 | 2,7 | 2,6 | 2,6 | 2,4 | 2,6 |

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο των Κάτω Χωρών και υπολογισμοί της Επιτροπής.

**Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο δημόσιο χρέος**

(21) Εάν η δέσμευση για την πορεία των καθαρών δαπανών που αναλαμβάνεται στο σχέδιο και οι υποκείμενες παραδοχές υλοποιηθούν, το δημόσιο χρέος, σύμφωνα με το σχέδιο, θα αυξηθεί σταδιακά από 45,0 % του ΑΕΠ το 2024 σε 51,1 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα. Μετά την προσαρμογή, μεσοπρόθεσμα (δηλαδή έως το 2038), ο λόγος του χρέους αναμένεται να υπερβεί την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη το 2033 σύμφωνα με το σχέδιο και να ανέλθει στο 70,7 % το 2038.

**Πίνακας 3: Εξέλιξη του δημόσιου χρέους και του ισοζυγίου στο σχέδιο των Κάτω Χωρών**

| | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2038 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Δημόσιο χρέος (% του ΑΕΠ) | 45,1 | 45,0 | 46,7 | 49,7 | 50,1 | 51,1 | 70,7 |
| Ισοζύγιο της κυβέρνησης (% του ΑΕΠ) | - 0,4 | - 1,8 | - 2,5 | - 3,4 | - 2,1 | - 2,5 | - 4,0 |

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο των Κάτω Χωρών.

([12]) Στο σενάριο χωρίς τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος.

Συνεπώς, σύμφωνα με το σχέδιο, το δημόσιο χρέος βρίσκεται σε ανοδική πορεία και δεν θα παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Επομένως, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο δεν συνάδει με τις απαιτήσεις για το χρέος, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 στοιχείο α) και στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

**Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης**

(22) Με βάση την πορεία των καθαρών δαπανών και τις παραδοχές του σχεδίου, το δημοσιονομικό έλλειμμα θα αυξηθεί από 1,8 % του ΑΕΠ το 2024 σε 2,5 % το 2025 και θα αυξηθεί προσωρινά σε ποσοστό άνω του 3 % (3,4 %) το 2026, προτού υποχωρήσει σε 2,1 % το 2027 και στη συνέχεια αυξηθεί εκ νέου σε 2,5 % το 2028. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σχέδιο, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης δεν θα υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Ωστόσο, κατά τη δεκαετία που έπεται της περιόδου προσαρμογής (δηλαδή έως το 2038), το δημόσιο έλλειμμα θα υπερβαίνει το 3 % του ΑΕΠ. Το δημόσιο έλλειμμα θα υπερβεί την τιμή αναφοράς του 3 % που ορίζει η Συνθήκη το 2029 και στη συνέχεια θα αυξηθεί σταδιακά σε 4,0 % έως το 2038. Επομένως, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο δεν συνάδει με την απαίτηση για το έλλειμμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 στοιχείο β) και στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

**Δημοσιονομική στρατηγική του σχεδίου**

(23) Το σχέδιο περιλαμβάνει ενδεικτική δημοσιονομική στρατηγική της οποίας ο ακριβής προσδιορισμός των σχετικών μέτρων πολιτικής πρέπει να επιβεβαιώνεται ή να προσαρμόζεται και να προσδιορίζεται ποσοτικά στους ετήσιους προϋπολογισμούς, μεταξύ άλλων για να διασφαλίζεται η υλοποίηση της παρούσας σύστασης του Συμβουλίου. Η συμφωνία συνασπισμού της κυβέρνησης για την περίοδο από το 2024 έως το 2028 προβλέπει μειώσεις του φόρου εισοδήματος στην αρχή της θητείας, οι οποίες αντισταθμίζονται από αυξήσεις του φόρου προστιθέμενης αξίας για ορισμένα προϊόντα το 2026 και από περικοπές δαπανών, μεταξύ άλλων, για την αναπτυξιακή βοήθεια, τους μισθούς στον δημόσιο τομέα και το άσυλο, προς το τέλος της θητείας. Το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος για το 2025 προσδιορίζει τα μέτρα πολιτικής μέσω των οποίων θα επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών για το 2025 στο 6,8 % ([13]).

**Μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές προθέσεις στο σχέδιο που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης**

(24) Το σχέδιο περιγράφει τις προθέσεις πολιτικής σχετικά με την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις CSR, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ), και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Το σχέδιο περιλαμβάνει εκτενή κατάλογο άνω των 70 μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ, εκ των οποίων οι 14 λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(25) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της δίκαιης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, συμπεριλαμβανομένων των στόχων για το κλίμα που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119, το σχέδιο περιλαμβάνει πάνω από 20 μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, όπως μεταξύ άλλων, το πολυετές πρόγραμμα υποδομών για την ενέργεια και το κλίμα, τα ερευνητικά προγράμματα δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ψηφιακή οικονομία και το ολλανδικό ταμείο για το κλίμα. Το σχέδιο περιγράφει επίσης μέτρα στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) για την αντιμετώπιση της συμφόρησης του δικτύου, την κατασκευή ενεργειακών υποδομών και την έρευνα για την κβαντική υπολογιστική. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αποσκοπούν στην υλοποίηση των CSR όσον αφορά την καταβολή περαιτέρω προσπαθειών για τη βιώσιμη γεωργία που εκδόθηκαν το 2022, το 2023 και το 2024, την προώθηση της μετάβασης σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στο δίκτυο που εκδόθηκαν το 2019, το 2022, το 2023 και το 2024, την προώθηση των επενδύσεων, της έρευνας και της καινοτομίας για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης που εκδόθηκαν το 2019, το 2020 και το 2022 και την αντιμετώπιση των σημείων συμφόρησης στις μεταφορές που εκδόθηκαν το 2019. Το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την υλοποίηση των CSR που αφορούν τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών για την επιτάχυνση της αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την τόνωση των επενδύσεων σε υποδομές δικτύου που εκδόθηκαν το 2022 και το 2023, την ενίσχυση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που απαιτούνται για την πράσινη μετάβαση που εκδόθηκαν το 2023, τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και την επιτάχυνση των επενδύσεων στις βιώσιμες μεταφορές και τη βιώσιμη γεωργία που εκδόθηκαν το 2022 και το 2023.

(26) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, το σχέδιο περιλαμβάνει εκτενή κατάλογο άνω των 40 μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ομαδοποιούνται σε διάφορους τομείς πολιτικής, όπως η στεγαστική αγορά, η εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη, οι συντάξεις, η αγορά εργασίας και η φορολογία. Ορισμένες από αυτές τις επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ, όπως η ασφάλιση αναπηρίας των αυτοαπασχολουμένων, η αναθεώρηση του νόμου για τις συντάξεις ή η επέκταση της εντατικής φροντίδας. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αποσκοπούν στην υλοποίηση των CSR όσον αφορά τη μείωση των κινήτρων για τη χρήση ευέλικτων ή προσωρινών συμβάσεων που εκδόθηκαν το 2022, το 2023 και το 2024, την προώθηση επαρκούς κοινωνικής προστασίας των αυτοαπασχολούμενων και τη μείωση της ψευδούς αυτοαπασχόλησης που εκδόθηκαν το 2019, το 2020 και το 2022. Οι

([13]) Βλ. γνώμη της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος των Κάτω Χωρών, 26.11.2024, C(2024) 9062 final.

μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις του σχεδίου αποσκοπούν επίσης στην αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για τη βελτίωση των βασικών δεξιοτήτων, οι οποίες εκδόθηκαν διαδοχικά από το 2019, καθώς και την ενίσχυση του συστήματος υγείας που εκδόθηκε το 2020. Στο πλαίσιο της προτεραιότητας για την κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα, το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στη στεγαστική αγορά που αποσκοπούν στην υλοποίηση των CSR που αφορούν τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών μέσω της μείωσης της μεροληπτικής μεταχείρισης του χρέους των νοικοκυριών και της διασφάλισης της οικονομικής προσιτότητας και διαθεσιμότητας κατοικιών στην ιδιωτική αγορά ενοικίασης ακινήτων, δύο συστάσεων οι οποίες έγιναν προς τις Κάτω Χώρες σε διαδοχικά έτη από το 2019, καθώς και μέσω της άρσης των εμποδίων για την κατασκευή κατοικιών που εκδόθηκαν το 2023 και το 2024.

(27) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της ενεργειακής ασφάλειας, το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις που συμβάλλουν στην ενεργειακή ασφάλεια, μεταξύ άλλων, μέσω της θέσπισης νομοθεσίας για τη διαρθρωτική βελτίωση της ασφάλειας του εφοδιασμού με αέριο και των υποχρεώσεων εξοικονόμησης ενέργειας για τις επιχειρήσεις και τα θεσμικά όργανα. Το σχέδιο περιγράφει επίσης την πρόθεση πολιτικής για την εφαρμογή μέτρων με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητας μέσω της μείωσης των εξαρτήσεων από κρίσιμες πρώτες ύλες και της ενίσχυσης της παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών. Ορισμένες από τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ αφορούν την αντιμετώπιση της συμφόρησης του δικτύου, την επικαιροποίηση του κανονιστικού πλαισίου για τα ενεργειακά συστήματα αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας και την προώθηση της χρήσης τεχνολογιών πράσινου υδρογόνου. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αποσκοπούν στην υλοποίηση των CSR για την προώθηση της μετάβασης σε ανανεώσιμη ενέργεια, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στο δίκτυο που εκδόθηκαν το 2019, το 2022, το 2023 και το 2024, και στην αντιμετώπιση των σημείων συμφόρησης στις μεταφορές που εκδόθηκε το 2019. Το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την υλοποίηση των CSR, οι οποίες αφορούν τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών, στον βαθμό που συνιστούν την αύξηση των επενδύσεων στην ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και υποδομών δικτύου που εκδόθηκαν το 2022 και το 2023, την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και τις βιώσιμες μεταφορές που εκδόθηκαν το 2022, καθώς και τη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα που εκδόθηκαν το 2022 και το 2023.

(28) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα των αμυντικών ικανοτήτων, το σχέδιο περιλαμβάνει ένα σύνολο επενδύσεων που πρόκειται να υλοποιηθούν μεταξύ του 2024 και του 2028 και συνίστανται στην απόκτηση εξοπλισμού, στην ανανέωση των υποδομών ακινήτων, μεταξύ άλλων για τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους, και στον εκσυγχρονισμό και την αντικατάσταση τακτικών υποδομών ΤΠ.

(29) Το σχέδιο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη συνέπεια και, κατά περίπτωση, τη συμπληρωματικότητα με το ΣΑΑ των Κάτω Χωρών. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιγράφονται στο σχέδιο συμπληρώνουν διάφορες δράσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του ΣΑΑ, οι οποίες συμβάλλουν επίσης στις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Οι νέες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις του σχεδίου συνάδουν με τα μέτρα στο πλαίσιο του ΣΑΑ. Για παράδειγμα, η δέσμη μέτρων για τη μεταρρύθμιση της αγοράς ενέργειας που περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο για το REPowerEU συμβάλλει στη δίκαιη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, καθώς και στην ενεργειακή ασφάλεια, ενώ τα μέτρα σχετικά με τον κεντρικό σχεδιασμό για την αύξηση της προσφοράς στέγης και την ενίσχυση του συστήματος υγείας στο ΣΑΑ συμβάλλουν στην κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα.

(30) Το σχέδιο έχει ως στόχο να συμβάλει στην κάλυψη των δημόσιων επενδυτικών αναγκών των Κάτω Χωρών που σχετίζονται με τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της δίκαιης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, οι επενδύσεις που ορίζονται στο σχέδιο ανέρχονται σε 43 δισ. EUR περίπου. Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας, το σχέδιο προβλέπει επενδυτικές ανάγκες ύψους 10 δισ. EUR στο πλαίσιο επενδύσεων για τη στεγαστική αγορά, την αγορά εργασίας και τον τομέα της περίθαλψης. Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα για την ενεργειακή ασφάλεια, το σχέδιο περιγράφει κυρίως μεταρρυθμίσεις, αλλά προβλέπει επενδυτικές ανάγκες ύψους 300 εκατ. EUR για την ανάπτυξη τεχνολογιών πράσινου υδρογόνου, οι οποίες καλύπτονται εν μέρει από το ΣΑΑ. Στο πλαίσιο της κοινής προτεραιότητας για τις αμυντικές ικανότητες, οι επενδυτικές ανάγκες που περιγράφονται στο σχέδιο ανέρχονται σε 55 δισ. EUR.

**Συμπέρασμα της αξιολόγησης της Επιτροπής**

(31) Συνολικά, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι το σχέδιο των Κάτω Χωρών δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, δεδομένης της έλλειψης συνέπειας της πορείας των καθαρών δαπανών του σχεδίου με τις απαιτήσεις για το χρέος και το έλλειμμα του εν λόγω κανονισμού. Στο σχέδιο αναφέρονται τα εξής: *«Εάν η Επιτροπή και το Συμβούλιο κρίνουν ότι η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνουν οι Κάτω Χώρες δεν συνάδει με τον κανονισμό, οι Κάτω Χώρες παραιτούνται από το δικαίωμά τους να υποβάλουν αναθεωρημένο σχέδιο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 18 του κανονισμού, και κατανοούν ότι το Συμβούλιο, μετά από σύσταση της Επιτροπής βάσει των τεχνικών πληροφοριών που παρέχει η Επιτροπή, μπορεί να συστήσει πορεία των δαπανών δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού. Η κυβέρνηση θεωρεί ότι μια σύσταση για την πορεία των δαπανών με βάση τις τεχνικές πληροφορίες αποτελεί ορθή εφαρμογή των ευρωπαϊκών δημοσιονομικών κανόνων.»* Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Κάτω Χώρες δεν προτίθενται να υποβάλουν αναθεωρημένο σχέδιο σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, πρέπει να διατυπωθεί σύσταση για την πορεία των καθαρών δαπανών σύμφωνα με το άρθρο 19 του εν λόγω κανονισμού με βάση τις τεχνικές πληροφορίες που παρείχε η Επιτροπή στις 21 Ιουνίου 2024.

**ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

(32) Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο των Κάτω Χωρών, καθώς και την παραίτηση των Κάτω Χωρών από το δικαίωμά τους να υποβάλουν αναθεωρημένο σχέδιο, και θεωρεί ότι η πλήρης εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου θα συμβάλει στη διασφάλιση υγιών δημόσιων οικονομικών και στη στήριξη της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους, καθώς και της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

(33) Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την αξιολόγηση του σχεδίου από την Επιτροπή. Ωστόσο, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να υποβάλλει την αξιολόγησή της για τα μελλοντικά σχέδια σε έγγραφο χωριστό από τις συστάσεις της Επιτροπής για συστάσεις του Συμβουλίου.

(34) Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την αξιολόγηση της Επιτροπής για την πορεία των καθαρών δαπανών και τις κύριες μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, μεταξύ άλλων σε σχέση με την προηγούμενη καθοδήγηση της Επιτροπής, καθώς και τις επιπτώσεις της πορείας των καθαρών δαπανών του σχεδίου στο δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος. Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση τους κινδύνους για τις προοπτικές. Ειδικότερα, το Συμβούλιο εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του διότι πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις με τους σχετικούς συμφεροντούχους πριν από την υποβολή του σχεδίου. Το Συμβούλιο σημειώνει επίσης ότι οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι ενδέχεται να ασκήσουν πίεση στις αμυντικές δαπάνες.

(35) Το Συμβούλιο αναμένει από τις Κάτω Χώρες να είναι έτοιμες να προσαρμόσουν τη δημοσιονομική στρατηγική τους ανάλογα με τις ανάγκες, για να εξασφαλίσουν την υλοποίηση της πορείας των καθαρών δαπανών της σύμφωνα με τη σύσταση. Το Συμβούλιο αποφασίζει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις οικονομικές και δημοσιονομικές εξελίξεις, περιλαμβανομένων εκείνων στις οποίες βασίζεται το σενάριο του σχεδίου.

(36) Το Συμβούλιο θεωρεί ότι απαιτούνται περαιτέρω συζητήσεις για να εξευρεθεί πριν από τον επόμενο γύρο δημοσιονομικής εποπτείας κοινός τόπος όσον αφορά τις επιπτώσεις των σωρευτικών ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών για την ετήσια εποπτεία.

(37) Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την περιγραφή της Επιτροπής σχετικά με τις μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές ανάγκες και προθέσεις που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, και τονίζει ότι είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η υλοποίηση των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Το Συμβούλιο, με βάση τις εκθέσεις που θα υποβάλλει η Επιτροπή, θα αξιολογεί τις εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις και θα παρακολουθεί την υλοποίησή τους στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

(38) Το Συμβούλιο προσβλέπει στις ετήσιες εκθέσεις προόδου των Κάτω Χωρών που θα περιέχουν, ειδικότερα, πληροφορίες για την πρόοδο υλοποίησης της πορείας των καθαρών δαπανών, όπως ορίζεται από το Συμβούλιο, και την πρόοδο υλοποίησης ευρύτερων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

(39) Με βάση την αξιολόγηση της Επιτροπής, την παραίτηση των Κάτω Χωρών από το δικαίωμά τους να υποβάλουν αναθεωρημένο σχέδιο δυνάμει του άρθρου 18 και σύμφωνα με το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, το Συμβούλιο θα πρέπει να συστήσει στις Κάτω Χώρες την πορεία των καθαρών δαπανών με βάση τις τεχνικές πληροφορίες που παρείχε η Επιτροπή στις 21 Ιουνίου 2024.

ΣΥΝΙΣΤΑ στις Κάτω Χώρες:

1. Να διασφαλίσουν ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών δεν υπερβαίνει τα μέγιστα όρια που καθορίζονται στο παράρτημα I της παρούσας σύστασης.

Βρυξέλλες, 21 Ιανουαρίου 2025.

*Για το Συμβούλιο*

*Ο Πρόεδρος*

A. DOMAŃSKI

*ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι*

**Μέγιστοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών δαπανών**
**(ετήσιοι και σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης, σε ονομαστικούς όρους)**

**Κάτω Χώρες**

| Έτη | | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 |
|---|---|---|---|---|---|
| Ρυθμοί αύξησης (%) | Ετήσιοι | 3,5 | 3,3 | 3,0 | 3,0 |
| | Σωρευτικοί (*) | 10,4 | 14,0 | 17,5 | 21,0 |

(*) Οι σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης υπολογίζονται με βάση το 2023 ως έτος αναφοράς. Οι σωρευτικοί ρυθμοί ανάπτυξης χρησιμοποιούνται στην ετήσια παρακολούθηση της εκ των υστέρων συμμόρφωσης στον λογαριασμό ελέγχου.